

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

МАТЕРІАЛИ

96 – ї

**підсумкової наукової конференції
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

16, 18, 23 лютого 2015 року

Чернівці – 2015

УДК 001:378.12(477.85)
ББК 72:74.58
М 34

Матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2015. – 352 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 96 – ї підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету (Чернівці, 16, 18, 23 лютого 2015 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція – професор, д.мед.н. Бойчук Т.М., професор, д.мед.н. Іващук О.І., доцент, к.мед.н. Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

доктор медичних наук, професор Кравченко О.В.
доктор медичних наук, професор Давиденко І.С.
доктор медичних наук, професор Дейнека С.Є.
доктор медичних наук, професор Денисенко О.І.
доктор медичних наук, професор Заморський І.І.
доктор медичних наук, професор Колоскова О.К.
доктор медичних наук, професор Коновчук В.М.
чл.-кор. АПН України, доктор медичних наук, професор Пішак В.П.
доктор медичних наук, професор Гринчук Ф.В.
доктор медичних наук, професор Слободян О.М.
доктор медичних наук, професор Тащук В.К.
доктор медичних наук, професор Ткачук С.С.
доктор медичних наук, професор Тодоріко Л.Д.

ISBN 978-966-697-588-4

© Буковинський державний медичний
університет, 2015

Дослідження залежності поглинання флуоридів рослинами лучних біотопів Чернівецької області від едафічних чинників засвідчили, що кожному виду рослин властивий свій набір пріоритетних фізико-хімічних показників ґрунту, які комплексно впливають на вміст флуоридів у рослині. За результатами регресійного аналізу для надземної частини рослин виду *Artemisia absinthium* L. виведено достовірне рівняння регресії:

$$\omega(F) = 0,788686 - 0,021796 \text{ СВО} \quad (r = 0,9; r^2 = 0,92; P < 0,05).$$

За результатами регресійного аналізу встановлено, що вміст флуоридів для надземної частини *Artemisia absinthium* L. визначається сумою ввібраних основ, тобто нагромадження Флуору відбувається на не кислих ґрунтах.

Для вивчення впливу орографічних чинників на вміст Флуору в системі ґрунт-рослина досліджували вміст флуоридів у ґрунті й рослинах схилів і рівнинних, суходільних і заплавних екотопів. Порівняно високий вміст рухомих форм Флуору зареєстровано на схилах ($2,69 \pm 1,994$ мг/кг), що, ймовірно, пов'язано з переважанням карбонатних та буроземних ґрунтів, які володіють поглинальною здатністю щодо Флуору [6]. Вміст водорозчинних форм Флуору становить $0,88 \pm 0,30$ мг/кг і у 3,1 рази ($p < 0,01$) менший вмісту рухомих форм, що пов'язано з вимиванням водорозчинних форм з ґрунту схилів території. Разом з тим, вміст Флуору у підземній частині рослин схилів у 3 рази ($p < 0,05$) вищий, ніж у надземній частині, що свідчить про ймовірне зв'язування частини флуоридів у підземній частині. А вміст флуоридів у надземній частині схилів у 1,5 рази ($p < 0,01$) менший, ніж у рослинах, які зростають на рівнинних луках.

Встановлено, що вміст флуоридів у надземній частині рослин рівнинних луків у 1,6 рази ($p < 0,01$), а в підземній в 1,5 рази ($p < 0,05$) нижчий за вміст рухомих форм Флуору у ґрунті досліджуваних біотопів. Ці залежності свідчать, що вміст у рослинах *Artemisia absinthium* L. рівнинних луків визначається рухомими формами Флуору.

Порівняльний аналіз вмісту флуоридів у надземній та підземній частинах рослин *Artemisia absinthium* L. заплав та суходолів засвідчив, що вміст Флуору у підземній частині рослин заплав і суходолів у 1,9 рази ($p < 0,001$) вищий за вміст у надземній частині рослин. При цьому вміст флуоридів у надземній частині рослин суходолів нижчий у 5,7 рази ($p < 0,05$) за вміст водорозчинних форм Флуору. Достовірних залежностей вмісту флуоридів у рослинах заплав від водорозчинних форм флуоридів не встановлено. Відмічено низький вміст рухомих форм Флуору на заплавних луках ($0,76 \pm 0,178$ мг/кг), що пояснюється створенням сприятливих умов для їх міграції й збільшення вмісту флуоридів у підземній частині за підвищеного зволоження. До того ж для усіх досліджуваних біотопів спостерігається тенденція до зменшення вмісту Флуору в ланцюгу: ґрунт → підземна частина → надземна частина.

Отже, при зборі рослинної сировини *Artemisia absinthium* L. з підвищеним вмістом флуоридів слід враховувати таке: рослини виду *Artemisia absinthium* L. зв'язують флуориди у підземній частині, вміст яких визначається рухомими формами Флуору; рослини виду *Artemisia absinthium* L. нагромаджують флуориди у надземній частині на не кислих ґрунтах рівнинних суходільних територій, у підземній – на суходільних схилах.

Поглинання флуоридів рослинами виду *Artemisia absinthium* L. визначається їх потребою у Флуорі та доступністю його форм з ґрунту, з яких рухомі визначають вміст флуоридів у рослинах цього виду. Географічні особливості території зростання рослин виду *Artemisia absinthium* L. спричиняють вплив на вміст різних форм Флуору в ґрунті та їх доступність рослинам.

Хлус К.М.

ПРИГНІЧЕННЯ МАЛАТДЕГІДРОГЕНАЗНОЇ АКТИВНОСТІ В ТКАНИНАХ ПЕЧІНКИ ТА СКЕЛЕТНИХ М'ЯЗІВ ЗА ДІЇ ШАВЛЕВОЇ КИСЛОТИ IN VITRO

Кафедра біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії
Буковинський державний медичний університет

Одним із провідних шляхів оцінки стану окремих ферментативних ланок на рівні ключових напрямків енергетичного обміну вважається вивчення реакцій, від активності яких залежить перебіг усього процесу в цілому. Суттєве значення в енергетичному метаболізмі печінки та скелетних м'язів належить ферменту малатдегідрогеназі (L-малат: NAD⁺ оксидоредуктаза, МДГ, КФ І.І.І.37), що відіграє надзвичайно важливу поліфункціональну роль у тканинах тварин, забезпечуючи активне функціонування цитрат-піруватного циклу і циклу трикарбонових кислот, регуляцію співвідношення окислених і відновлених форм NAD через участь у роботі малат-аспартатного "човникового" механізму тощо.

Метою даної роботи було встановлення параметрів оксалат-індукованих змін інтенсивності малатдегідрогеназної реакції у тканинах печінки та скелетних м'язів. Предмет дослідження: без'ядерні гомогенати печінки та скелетних м'язів білих щурів віком 6 і 12 міс. Об'єкт дослідження: вплив in vitro шавлевої кислоти (в кінцевих концентраціях 2 і 2,5 мМ) на активність МДГ, яку визначали кінетичним методом за збільшенням вмісту NADH у реакції взаємодії L-малату та NAD⁺.

При аналізі застосовували комп'ютерний пакет математико-статистичних програм NCSS. Після обчислення результативної ознаки - ступеня оксалат-індукованого зниження інтенсивності МДГ-реакції Y (в %) - виявляли її залежність від концентрації діючої речовини та віку тварин за коефіцієнтами кореляції. За первинними даними створювали дисперсійний статистичний комплекс з наступним трифакторним дисперсійним аналізом.

Встановлено, що шавлева кислота в концентраціях 2 і 2,5 ммоль/л пригнічує in vitro малатдегідрогеназну реакцію в без'ядерних гомогенатах печінки та скелетних м'язів білих щурів з наступними

особливостями: оксалатзалежне гальмування МДГ-реакції Y характеризується прямою дозовою (фактор А) та зворотною віковою (фактор В) залежністю відповідно до наступних рівнянь множинної регресії: $Y = 8,386 \cdot A - 1,152 \cdot B$ (печінка), $Y = 13,85 \cdot A - 2,062 \cdot B$ (м'язи); МДГ м'язової тканини виявляє більшу чутливість до оксалатної інтоксикації; кожен з факторів (концентрація шавлевої кислоти, вік тварин, вид органу) впливає на активність МДГ при ізольованій дії, і цей ефект не залежить від градації решти факторів; сумарна дія регульованих факторів визначає переважну частку (68,3%) загальної мінливості результативного фактору.

Чорноус В.О., Грозав А.М.

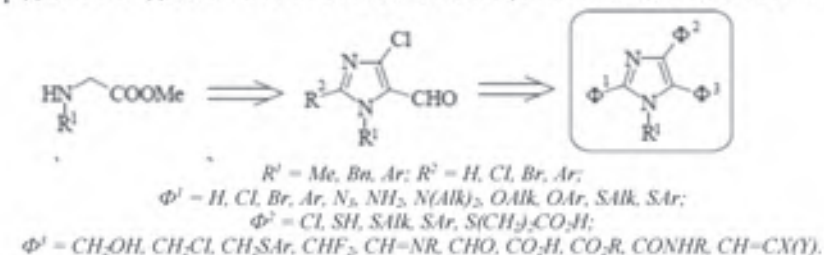
ПЕРСПЕКТИВИ ПОШУК БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН В РЯДУ ПОХІДНИХ 5-КАРБОФУНКЦІОНАЛІЗОВАНИХ ІМІДАЗОЛІВ

Кафедра медичної та фармацевтичної хімії
Буковинський державний медичний університет

Похідні імідазолу широко застосовуються в сучасній медицині як ефективні лікарські препарати. Окремі представники цієї гетероциклічної системи (клотримазол, міконазол, біфоназол) внесені до Національного переліку основних (життєво необхідних) лікарських засобів та виробів медичного призначення. З урахуванням того, що імідазольний цикл є структурним фрагментом багатьох природних сполук (гістидин, гістамін, пуринові основи, вітамін В₁₂), його наявність у структурі речовини, як правило, є визначальним фактором її біологічної активності.

Сучасні дослідження в області спрямованого синтезу біоактивних речовин довели перспективність створення нових лікарських засобів шляхом модифікації імідазольного циклу фармакологічно активними функціональними групами, що досить часто приводить до сполук із нетиповими для класичних похідних імідазолу фармакологічними властивостями, зокрема, із вираженою противірусною, протипаразитарною, протитуберкульозною та анальгетичною активністю. В той же час, зважаючи на те, що значна кількість функціоналізованих похідних імідазолу виявляє протимікробну та протигрибкову дію, саме цей напрямок залишається пріоритетним для спрямованого конструювання їх нових біоактивних представників.

З врахуванням цього, нами розроблено нову стратегію синтезу імідазольного циклу із зручними для модифікації функціональними угрупованнями. Використовуючи синтетичний потенціал останніх отримано ряди структурно споріднених імідазольовмісних систем з потенційною біологічною активністю.

Проведено біоскринінг значного масиву синтезованих речовин, серед яких виявлено сполуки з вираженою гіпоглікемічною, прооксидантною, протимікробною, протигрибковою та протитуберкульозною активністю.

Яремій І.М.

ВПЛИВ МЕЛАТОНІНУ НА АКТИВНОСТІ ГЛЮКОЗО-6-ФОСФАТДЕГІДРОГЕНАЗИ ТА ГЛУТАТІОНРЕДУКТАЗИ В ТКАНИНАХ ЩУРІВ ІЗ АЛОКСАНОВИМ ЦУКРОВИМ ДІАБЕТОМ

Кафедра біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії
Буковинський державний медичний університет

При некомпенсованому цукровому діабеті, як відомо, в тканинах пригнічуються активності ряду ферментів, насамперед тих, які безпосередньо активуються інсуліном. До таких ферментів належить глюкозо-6-фосфатдегідрогеназа – пусковий фермент пентозофосфатного шляху окиснення глюкозо-6-фосфату. Переважна частина пулу НАДФН+Н⁺ утворюється в організмі саме при окисненні глюкозо-6-фосфату. Одним із шляхів використання в організмі НАДФН+Н⁺ є відновлення глутатіону (один із основних ендогенних антиоксидантів) із окисненої форми за участю НАДФН+Н⁺ - залежної глутатіонредуктази.

Метою дослідження було з'ясувати вплив екзогенного мелатоніну на активності глюкозо-6-фосфатдегідрогенази (Г-6-ФДГ) та глутатіонредуктази (ГР) у крові, печінці, нирках і серці алоксандіабетичних щурів.

Експерименти проведено на 35 білих щурах-самцях (0,16 - 0,18 кг). Цукровий діабет у щурів викликали шляхом внутрішньоочеревинного введення тваринам 5%-го розчину моногідрату алоксану в дозі 150 мг/кг. Дослідних тварин було розділено на групи: 1) контрольна (інтактні щури); 2) алоксандіабетичні щури (базальна глікемія 12,8-17,2 ммоль/л); 3) алоксандіабетичні щури, яким щоденно вводили (per os) мелатонін із розрахунку 10 мг/кг маси тіла о 8⁰⁰ щодня упродовж 14 днів. Щурів усіх дослідних груп утримували за умов природного освітлення. Тварин забивали шляхом декапітації на 14-ту добу від початку введення мелатоніну. Декапітацію тварин